

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Waldemar Płóciennik

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie skazanego **R. L.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 3 marca 2022 r.,

wniosku skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 marca 2021 r., II AKz (...)

utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E.

z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...)

na podstawie art. 540 § 3 k.p.k.

postanowił:

1. wznowić postępowanie sądowe zakończone prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 marca 2021 r., II AKz (...), utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...),

2. uchylić zaskarżone postanowienie i utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...) i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania,

3. zarządzić zwrot opłaty w wysokości 150 zł na rzecz skazanego R. L..

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 22 października 2022 r. obrońca skazanego R. L. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 marca 2021 r., II AKz (...) utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 22 stycznia 2021 r., II K 59/20, wskazując jako podstawę – art. 540 § 3 k.p.k. w zw. z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 kwietnia 2021 r., C-221/19.

Prokurator Prokuratury Krajowej, pismem z dnia 14 grudnia 2021 r., wniósł o wznowienie postępowania i o uchylenie prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 marca 2021 r., II AKz (...), utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...) i przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania okazał się zasadny.

R. L. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w O. z dnia 22 października 2015 r., II K (...) na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w O. z dnia 6 lipca 2017 r., II K (...) na karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na 30 zł (postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 31 stycznia 2018 r. zarządzono wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 100 dni za nieuiszczoną grzywnę);
3. Sądu Krajowego w Munster z dnia 16 marca 2018 r., 9 (...) Js (...) na karę 5 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności (postanowieniem Sądu Okręgowego w

E. z dnia 15 lipca 2019 r., II Kop (...) zarządzono wykonanie tej kary na terytorium Polski.

Postanowieniem z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...) Sąd Okręgowy w E. umorzył, wszczęte z urzędu, postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. W uzasadnieniu wskazał, że stosownie do art. 85 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 czerwca 2020 r., karą łączną nie można było objąć kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a k.k. – tj. prawomocnymi orzeczeniami skazującymi za popełnienie przestępstwa wydanymi przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Z tego powodu nie można było wydać w tej sprawie wyroku łącznego, który obejmowałby skazanie wskazane wyżej w pkt. 3.

Sąd Apelacyjny w (...), po rozpoznaniu wniesionego zażalenia, postanowieniem z dnia 20 marca 2021 r., II AKz (...) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. W motywach tego rozstrzygnięcia podano, że podstawą uchylenia orzeczenia w tej sprawie nie mogły być wątpliwości innego sądu (Sądu Okręgowego w G.), jakie legły u podstaw wystąpienia przez ten Sąd z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a związane ostatecznie z wykładnią art. 85 § 4 k.k.

W powołanym wystąpieniu do Trybunału Sprawiedliwości UE Sąd Okręgowy w G. sformułował następujące pytania:

1. Czy art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady (...) z dnia 24 lipca 2008 roku w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej stanowiący, że uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1, nie skutkuje naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem należy interpretować w ten sposób, że jako naruszenie w rozumieniu tego przepisu uważa się nie tylko objęcie wyrokiem łącznym kary orzeczonej wyrokiem zapadłym w

państwie Unii Europejskiej, ale również objęcie tym wyrokiem takiej kary, która została przejęta do wykonania w innym państwie Unii WNIOSEK O WYDANIE ORZECZENIA W TRYBIE PREJUDYCJALNYM Z DNIA 15. 2. 2019-SPRAWA C-221119 Europejskiej, z wyrokiem wydanym w tym państwie, w ramach wyroku łącznego;

2. Czy w świetle przepisów decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności - w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej dotyczących zasad procedury exequatur - określonych w [jej] art. 8 ust. 2 do 4, a także art. 19 ust. 1 i 2, stanowiącego, że państwo wydające oraz państwo wykonujące mogą postanowić o amnestii lub zastosować ulaskawienie (ust. 1); jedynie państwo wydające może rozstrzygać wnioski o rewizję wyroku nakładającego karę, która ma być wykonana zgodnie z niniejszą decyzją ramową (ust. 2) oraz art. 17 ust. 1 zdanie [pierwsze] stanowiącego, że wykonanie kary podlega prawu państwa wykonującego, możliwe jest wydanie wyroku łącznego, który obejmowałby kary orzeczone wyrokiem zapadłym w państwie Unii Europejskiej, który został przejęty do wykonania w innym państwie Unii Europejskiej, z wyrokiem wydanym w tym państwie, w ramach wyroku łącznego.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2021 r., C-221/19, orzekł:

1. Wykładni art. 8 ust. 2-4 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności - w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., w związku z art. 17 ust. 1 i 2 oraz art. 19 tej decyzji należy dokonywać w ten sposób, że zezwalają one na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych względem zainteresowanego wyrokiem zapadłym w państwie członkowskim, w którym

ten wyrok łączny zostaje wydany, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na mocy tej decyzji ramowej w pierwszym państwie członkowskim. Taki wyrok łączny nie może jednak prowadzić do dostosowania wymiaru lub rodzaju wspomnianych kar, wykraczającego poza ściśle granice przewidziane w art. 8 ust. 2-4 decyzji ramowej 2008/909, do naruszenia nałożonego w art. 17 ust. 2 tej decyzji ramowej obowiązku zaliczenia pełnego okresu pozbawienia wolności już odbytego w stosownym wypadku przez osobę skazaną w państwie wydającym na poczet całkowitego okresu kary pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta w państwie wykonującym, czy też do rewizji kar orzeczonych wyrokami zapadłymi w innym państwie członkowskim z naruszeniem art. 19 ust. 2 omawianej decyzji ramowej.

2. Wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że zezwala on na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909, zmienionej decyzją ramową 2009/299, w pierwszym państwie członkowskim, pod warunkiem przestrzegania we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2-4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 ze zmianami w odniesieniu do tych ostatnich kar.

Wspomniane orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości nie zostało wydane co prawda w sprawie skazanego R. L., ale w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że podstawa wznowienia określona w art. 540 § 3 k.p.k. nie jest ograniczona wyłącznie do osób, w sprawach których zapadło orzeczenie organu

międzynarodowego, ale także do innych spraw karnych, w których – przy zachowaniu tożsamości faktyczno-prawnych – będzie zachodziła potrzeba wznowienia postępowania z uwagi na treść orzeczenia takiego organu (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., I KZP 14/14 – uchwała ta – co prawda – dotyczyła orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, ale w równym stopniu należy ją odnosić do rozstrzygnięć Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej).

Wobec powyższego wykładnia art. 85 § 4 w zw. z art. 114a § 1 k.k., które stanowiły podstawę zapadłych w tej sprawie postanowień, powinna uwzględniać kontekst normatywny wynikający z przywołanych w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej decyzji ramowych i samego rozstrzygnięcia prejudycjalnego.

W tej sytuacji staje się konieczne wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego (...) z dnia 10 marca 2021 r., II AKz (...), utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 22 stycznia 2021 r., II K (...), uchylenie obu orzeczeń i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w E. do ponownego rozpoznania sprawy o wydanie wyroku łącznego.

Wobec wznowienia postępowania o zwrocie opłaty rozstrzygnięto w oparciu o art. 15 ust. 2 zd. trzecie ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 ze zm.).